

OKNO

prvo polletje 2018

UVODNIK

Spoštovani člani DGN Ljubljana!

Po dolgem času je pred vami zopet izdaja glasila Okno. Tokrat sicer v precej skrčeni obliki, a vendarle s koristnimi informacijami o dejavnostih Društva in aktualnih zadevah prvega letošnjega polletja.

Bistvena novost v letošnjem letu so vsekakor postopki, ki tlakujejo pot za pridobitev pravice do osebne asistencije in komunikacijskega dodatka, ki ju predvideva zakon o osebni asistenci, ki začne veljati 1. januarja 2019. Postopke za pridobitev pravic po tem zakonu bodo urejali centri za socialno delo. Več bomo vedeli, ko bo sprejet pravilnik o osebni asistenci, v Društvu pa bomo na to temo jeseni pripravili še eno okroglo mizo.

Društvo ima z letošnjim letom novega predsednika. Na občnem zboru je bil za predsednika izvoljen Gorazd Orešnik, ki mu čestitamo za izvolitev in mu želimo obilo uspehov pri delu.

Vas, spoštovane članice in člani, pa vabimo k prebiranju te številke Okno in vam želimo lepe poletne dni še naprej.

PREDAVANJA IN OKROGLE MIZE

BONTON

V sredo, 31. januarja 2018, smo imeli v prostorih DGN Ljubljana predavanje z naslovom Bonton.

Delavnica o bontonu

Predavanje je potekalo v slovenskem znakovnem jeziku. Prisoten je bil tudi tolmač. Predavala je naša članica Lada Lištvanova. Učili smo se, kako se obnašati v socialnem okolju, kaj pomeni etika, kako se pozdraviti, da si ob pozdravu lahko stisnemo roko, itn. Ponovili smo tudi osnovne besede bontonu, kdo najprej pozdravi, katere vrste pozdravov

poznamo, kako se obnašamo na sestanku, na predstavi, v gledališču in kinu, na predavanju, za mizo ... Ponovili smo tudi osnove bontona glede uporabe mobilnika. Po predavanju smo imeli debato in delavnico, na kateri smo v praksi pokazali osnove bontona za mizo ali na sestanku z direktorjem.

PREDSTAVITEV TEHNIKE EFT

Helena Cesar, ki se že več let ukvarja s tehniko EFT, je v zanimivem predavanju in na delavnici 28. februarja predstavila osnove »tapkanja«, kot to tehniko tudi imenujemo. Kratica EFT prihaja iz angleškega jezika Emotional Freedom Technique, kar bi lahko prevedli kot »tehnika za čustveno osvobajanje«.

Delavnica o EFT tehniki

Udeleženci delavnice tapkanja

Tehniko izvajamo s tapkanjem določenih točk na telesu in pri tem upoštevamo ritem dihanja.

PREDSTAVITEV PROGRAMOV ZORA IN DORA

Maja smo organizirali dve zanimivi in poučni predavanji s področja zdravja. Temi preprečevanja raka na materničnem vratu in raka na dojkah so prišli predstaviti zdravniki z Onkološkega inštituta Ljubljana.

Dora

**DRŽAVNI PRESEJALNI
PROGRAM ZA RAKA DOJK**

Dora

ZORA je preventivni program za zgodnje odkrivanje raka na materničnem vratu. V okviru tega ginekologi s pregledovanjem zdravih žensk pravočasno odkrijejo tiste, ki imajo predstopnjo ali začetno stopnjo raka materničnega vratu, ko je z enostavnimi terapevtskimi posegi raka še možno preprečiti ali povsem pozdraviti.

DORA je program za odkrivanje raka na dojkah, postopek pa s tujko imenujemo

»mamografija«. S to metodo je mogoče uspešno odkriti in zdraviti zgodnje rakave spremembe na dojkah.

OBREZOVANJE SADNEGA DREVJA

Tudi letos nas je obiskal Valentin Zabavnik iz Sadjarskega društva Tunjice.

G. Zabavnik pri prikazu obrezovanja

Z Dušanom Jeričem sta v bližnjem sadovnjaku pokazala, kako pravilno obrezovati različno sadno drevje.

LITERARNI KROŽEK

Maja smo pričeli z izvajanjem literarnega krožka oziroma bralnih uric, kot to dejavnost imenujemo gluhi. Razvijali smo svoje bralne sposobnosti, saj je branje odlična pot do znanja in razumevanja pisnih besedil ter spoznavanja novih besed in pomenov. Želimo si, da bi se v prihodnje več gluhih odzvalo povabilu na literarni krožek.

OKROGLA MIZA

Predsednik Gorazd Orešnik in sekretar Valentin Jenko sta pripravila nekaj aktualnih informacij in jih podala na okrogli mizi, ki je potekala v sredo, 14. marca 2018.

Predstavila sta dogajanje na ravni Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije. Med drugim sta povedala, da bo Ministrstvo za

kulturo finančno podprlo projekt ZDGNS »Pri-ročna video slovnica SZJ«.

Nadalje sta pojasnila, da je Vrhovno sodišče RS prisluhnilo predlogom ZDGNS in v smislu 223. člena Sodnega reda glede dopolnila Opomnik za vodenje kazenskih postopkov, ki je interni akt za zaposlene na sodiščih. 223. člen Sodnega reda določa, »da vabilo vsebuje obvestilo, da imajo udeleženci, ki so invalidi ali osebe s posebnimi potrebami, pravico do enakopravnega sodelovanja v postopku. /.../ Sodišču morajo pred narokom sporočiti, da bodo uveljavljali pravico do enakopravnega sodelovanja v postopku.« Zavod Združenje tolmačev za slovenski znakovni jezik je glede tega izdal obvestilo, da v praksi to pomeni, da morajo gluhe osebe, ki na obravnavi na sodišču potrebujejo tolmača za slovenski znakovni jezik, sodišče o tem obvestiti pred datumom obravnave.

Glede predstavnikov Društva v organih ZDGNS sta povedala, da je Društvo v odbor gluhih predlagalo Gorazda Orešnika, v odbor naglušnih pa Jasno Urban. Upravni odbor ZDGNS je oba predloga potrdil.

Na kratko je bil predstavljen tudi zakon o osebni asistenci, ki stopi v veljavo s 1. januarjem 2019. Zakon tudi za gluhe in gluhoslepe predvideva storitev osebne asistencije, in sicer v obliki pomoči pri komunikaciji. Uporabnik namesto osebne asistencije lahko izbere denarno nadomestilo v višini dodatka za pomoč in postrežbo pri opravljanju večine osnovnih življenjskih potreb. Ko bo ministrstvo sprejelo pravilnik o osebni asistenci, bomo v Društvu pripravili okroglo mizo o pridobitvi pravice do osebne asistencije oziroma komunikacijskega dodatka. Predvidoma bo organizirana proti koncu poletja.

Podano je bilo še nekaj informacij o prihodnjih dogodkih Društva ter obvestilo, da za uveljavljanje oprostitev turistične takse na Hrvaškem zadostuje članska izkaznica društva. Gluhi, ki letujejo na Hrvaškem, so oproščeni plačila turistične takse, če ob prijavi pokažejo člansko izkaznico društva.

DRUŽABNA SREČANJA IN DELAVNICE

Na fotografijah so zabeleženi utrinki letošnjih družabnih srečanj in delavnic Društva. Bilo jih je kar nekaj: valentinovo, velikonočna delavnica, praznovanje Prešernovega dne, pustovanje, kresovanje in praznovanje dneva žena, ko smo pripravili tudi kratek kviz z nagradami.

Od srca k srcu

Velikonočna delavnica

Prižiganje kresa. Ali vidite tudi fotografa?

Kres

Lepši od kresa

DAN ŽENA

Prvotno so ta dan imenovali »dan delovnih žena«. Pobudo za praznovanje mednarodnega dneva žensk je leta 1910 dala nemška političarka Clara Zetkin. Prvič so ga praznovali leta 1911 v Avstriji, Nemčiji, Švici in na Danskem, in sicer 19. marca. Takrat smo ga praznovali tudi v Sloveniji, in sicer v Trbovljah.

Od leta 1921 se praznik praznuje 8. marca, saj so se na ta dan začeli protesti v

Petrogradu (danes Sankt Petersburg), ki so prerasli v komunistično oktobrsko revolucijo.

V Sloveniji je že leta 1897 začel izhajati ženski časnik Slovenka. Slovenska ljudska stranka je že 15. maja leta 1920 uvedla splošno volilno pravico na občinskih volitvah.

Dan žena v Sloveniji ni dela prost dan, je pa v nekaterih drugih državah. Na prvem mestu je Kitajska, podobno je tudi v Makedoniji in na Madagaskarju, ampak doma ostanejo samo ženske. Zemljevid Wikipedije razkriva, da je dan žena uradni državni praznik v 24 svetovnih državah, pri čemer prevladujejo države bivše Sovjetske zveze z Rusijo na čelu ter nekaj afriških in azijskih držav.

INDIJANSKI TABOR

Načrtovan in izveden je bil celodnevni družinski piknik oziroma Indijanski tabor. Prišlo je štirinajst otrok, ki so z animatorkami in poglavarko preživeli čudovit sobotni indijanski dan.

Začeli smo z dobrodošlico, med katero je potekala preobrazba. Otroci so se preobrazili, našemili, naličili v indijance. Naredili so si tudi indijanska oblačila.

Mali veliki indijanci

Potem smo se razdelili v skupine. Vsaka skupina je izdelala svojo indijansko zastavo in poimenovala svojo skupino.

Indijanski podpis

Imeli smo različne igre: igre brez meja, hoja (bosi) po platnu, pajkova mreža, iskanje zaklada itn. Skoraj ves dan smo iskali zlate zajčke (zaklad) in tista skupina, ki je imela največ točk, je zmagala. Na zadnji delavnici tabora so otroci sami iz blaga naredili indijanski šotor. Na koncu smo se poslikali in zaključili z igro z vodnimi balončki.

Da nismo ostali lačni, smo poskrbeli tudi za malico, ko smo se najedli in okrepčali. Predsednik Društva, poglavarka in animatorki so vsem otrokom podelili diplome. Zadovoljstvo vseh, zlasti otrok, je bilo nepopisno.

Kavboj Slavic med indijanci

Za naslednje leto načrtujemo indijanski tabor, ki bo trajal ves vikend. Še enkrat se zahvaljujemo animatorkama Daši Peperko in Marti Vavpetič, tolmački in Društvu.

SPOMLADANSKI IZLET

V soboto, 19. maja 2018, smo organizirali spomladanski izlet na Goričko.

Izletniki pred Lendavskim gradom

V lendavskem gradu smo si ogledali slike Marca Chagalla in umetniške zbirke drugih ustvarjalcev, zbirko čudovitih metuljev (bilo jih je približno 200 različnih motivov) in dokumentarni posnetek, ki je prikazal zgodovino lendavskega gradu.

Nato smo se odpeljali na ogled kapele Sveta Trojica. Vodička je opisala zgodovino kapele, ki je bila povezana z lendavskim gradom in njenimi predniki, ter ljubezensko zgodbo med grofovo hčerjo in vojščakom Mihaelom Hadikom, katerega mumificirano telo se nahaja v kapeli.

Grafika Marca Chagalla

Predsednikov pozdrav z Vinariuma

Ogledali smo si tudi stolp VINARIUM, s katerega smo videli sosednji državi ter občudovali lepoto lendavskih in drugih goric.

Kosilo v restavraciji Bella Venezia je bilo več kot odlično. Tam smo imeli možnost videti tudi razstavljenе različne motorje t.i. oldtimerje.

Domov smo se odpeljali z lepimi vtisi.

IZVOLITEV PREDSEDNIKA DRUŠTVA

Na občnem zboru, ki je potekal v sredo, 28. marca 2018, je bil Gorazd Orešnik izvoljen za novega predsednika Društva. Podpredsednica ostaja Frida Planinc. Dobili smo tudi nov upravni odbor, nadzorni odbor ter disciplinsko komisijo. Nov upravni odbor poleg predsednika in podpredsednice sestavljajo Bojan Korenč, Igor Časar, Lada Lištvanova, Zlatka Petrač, Nada Slatinšek, Nada Mežnar in Ilona Breitenberger. Nov nadzorni odbor sestavljajo Marjan Lampelj, Marta Vavpetič in Irena Časar. Člani nove disciplinske komisije so Slavko Dobrota, Jan Orešnik, Igor Mežnar, Slavko Pavlič, Maja Sojer. Občni zbor je potrdil nov štiriletni mandat sekretarja Valentina Jenka.

DNEVNI CENTER

V Društvu skrbimo tudi za naše starejše člane, ki se lahko vključujejo v vrsto zanimivih dejavnosti programa Dnevni center. Zanje smo organizirali ogledе kulturnih znamenitosti, družabne igre,

kuharske delavnice in delavnice ročnih spretnosti, družabništvo, telovadbo, sprehode in svetovanje. Ker pa slika pove več kot tisoč besed, si spodaj lahko ogledate nekaj utrinkov z dejavnosti v Dnevnem centru.

V Narodni galeriji

Družabništvo ob šahu

Naša Pepca premaga vsakogar

V muzeju novejše zgodovine

Čudoviti pirhi

Na Rožniku

Velikonočna delavnica

V parku Arboretum

Sprehod na Rožnik

Na sprehodu

Izdelali bomo dišeče milo

Delavnica izdelave dišečega mila

Dišeče milo

Rožice z rožami na delavnici origami

Papirnate rože

Pridni na kuharski delavnici

Kuharska delavnica

Kuharska delavnica

Kuharska delavnica

Mmm, dobra kava

KULTURA

Gledališka skupina Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije Tihe stopinje je pripravila novo celovečerno predstavo »Frankenstein«. Premiera je bila v četrtek, 19. aprila 2018 ob 18. uri v Siti teatru. Nastopili so tudi štirje naši člani Zlatka Petrač, Marta Vavpetič, Nejc Drekonja in režiserka Lada Lištvanova pa tudi naši slišišči članici Karin in Lucija.

ŠPORT

Čestitke naši članici, Tončki Brumen, za osvojevo 1. mesto v balinanju posamično na državnem prvenstvu v Kranju! Bravo!

Balinanje

Futsal

Čestitke tudi našim tekmovalcem iz DGN Ljubljana za osvojevo 2. mesto na državnem prvenstvu gluhih v futsalu v Slovenskih Konjicah. Medalje so osvojili Robert Erčulj, Nejc Drekonja, Eldion Vojvoda, Primož Rotar, Robi Vlah, Janez Koželj, Danilo Gačnik in trener Roman Krajačič. Bravo naši!

Šah

TEDEN NAGLUŠNIH

V Ljubljani je od 10. do 12. maja potekal teden naglušnih z naslovom »Dostopnost odstrani vse ovire«. Od vseh dogodkov je bila najbolj zanimiva konferenca Mednarodne zveze naglušnih oziroma IFHOH, ki je bila v M Hotelu in jo je organizirala Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije. Program je bil pester. Poskrbljeno je bilo za ustrezne tehnične pripomočke, ki so bili v pomoč pri prevajanju v angleški in španski jezik za tujce ter v slovenski jezik za domače udeležence. Prostor je bil opremljen z indukcijsko zanko. Poslušanje je bilo omogočeno po slušalkah. Organizirano je bilo tudi zapisovanje govora v besedilo.

Med pomembnimi visokimi gosti so bili tudi evropski poslanec dr. Igor Šoltes, poslanec Državnega zbora Jani Möderndorfer in direktorica direktorata za invalide pri MDDSZEM Dragica Bac.

Predstavljeni so bili pravni, medicinski in psihosocialni vidiki rehabilitacije naglušnih. Na konferenci je nastopilo enajst predavateljev, ki so poudarili pomen dostopnosti, podali pobude za večjo prepoznavnost in prodornost naglušnih v družbi in opozorili, da sta dolžnost in naloga države, da ureja vse v povezavi z dostopnostjo.

Konferenco lahko označimo za uspešno in zelo zanimivo s celovitimi informacijami.

Več o skupščini in konferenci je na voljo na spletnih straneh IFHOH in EFHOH.

PREGOVORA

KJER SE PREPIRATA DVA, TRETJI DOBIČEK IMA

1. Basen o vrani, sokolu in lisici

Ko sta šla vrana in sokol nekoč po pločniku, je vrana naenkrat zavpila: »Poglej!« Na tleh je ležal bankovec za deset evrov. Sokol je rekel: »Jaz ga bom vzel!« Vrana pa je spet zavpila: »Pa saj ga nisi našel ti!« Tako sta se prepirala, da nista opazila lisico, ki je prišla mimo in videla, da se vrana in sokol prepirata. Na tleh je zagledala bankovec. Hitro ga je pobrala in neopazno izginila.

Vrana in sokol sta tako ostala brez denarja in šele takrat ugotovila, da je bil prepir nesmiseln.

2. Basen o čebelah in mravljah

V čebelnjaku se je začelo največje tekmovanje v pridnosti. Velike favoritinje so bile čebele iz prvega dela panja in čebele iz drugega dela panja. Prepirale so se, katere imajo več možnosti za zmago, katere bodo zmagale ... Na tekmovanje so se prijavile tudi mravlje, ki niso bile iz čebelnjaka, zato so jih vse čebele zmerjale in omalovaževale. Bolj jih je zanimalo, katere čebele bodo zmagale. Mravlje so jim rekle, da imajo tudi same možnost za zmago. Čebele so se ob tem valjale od smeha in cel čebelnjak je stavil na zmago ene čebelje skupine. Na tekmovanju sta si čebelji skupini druga drugi nastavili pasti, zato sta se njuna nastopa sprevrgla v pravo katastrofo. Mravlje so delo opravile kot po navadi, povprečno, a so zmagale. Dobile so čebelnjak, čebele pa so ostale brez vsega.

Nauk te basni je: kjer se prepirata dva, tretji dobiček ima.

KDOR DRUGEMU JAMO KOPLJE, SAM VANJO PADE

Živel je zajček, ki je sovražil lisico, ta pa je sovražila njega. Lisica je nekega dne začela premišljevati, da bi mu nastavila past. To je poskusila večkrat, a ji ni uspelo. Zajec se ji je nazadnje hotel maščevati, zato je poklical bager, ki mu je plačal, da je skopal jamo, ki jo je pokril z mrežo in listjem. Lisico je zvabil na plano in je hotel, da bi padla v jamo. Ko pa je tekel, je na past pozabil. Padel je v jamo in za njim tudi lisica. Tam ga je razcefrala in pojedla, potem pa skočila iz jame in rekla: »Ta neumni zajec je plačal bager, ki ni skopal niti dovolj globoke jame. In še sam je padel vanjo!«

Ko nekomu koplješ jamo, lahko tudi sam padeš vanjo, zato drugim ni dobro nastavljati pasti, čeprav jih še tako sovražiš.

DOGODKI DO KONCA LETA:**September:**

- 5. 9. 2018 – *Praznik Društva*
- 12. 9. 2018 – *Literarni krožek*
- 15. 9. 2018 – *Mednarodni dan gluhih*
- 19. 9. 2018 – *Predavanje v Društvu*

November:

- 7. 11. 2018 – *Martinovanje v Društvu*
- 17. 11. 2018 – *Jesenski izlet*
- 21. 11. 2018 – *Delavnica adventnih venčkov*

December:

- 5. 12. 2018 – *Športnik leta*
- 12. 12. 2018 – *Dedek Mraz*
- 15. 12. 2018 – *Prednovoletno srečanje*

Pri pripravi glasila so sodelovali: *Gorazd Orešnik, Valentin Jenko, Jasna Urban, Lada Lištvanova.*

Oblikovanje: *Nina Orešnik*